



Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-06-03

Diarienummer N161-0637/25

Handläggare

Josiane Bolenge Kamparås

Telefon: 031-367 94 55

E-post:

josiane.bolenge.kamparas@funktionsstod.goteborg.se

Svar på remiss om förslag till Göteborgs Stads plan för stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Förslag till beslut

1. Nämnden för funktionsstöd tillstyrker förslag till Göteborgs Stads plan för stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027 med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till socialnämnden Centrum.
3. Nämnden för funktionsstöd förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Nämnden för funktionsstöd har mottagit förslag till *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027* på remiss från socialförvaltningen Centrum. Planen ska komplettera stadens plan för arbete mot våld i nära relationer och bidra till en mer likvärdig hantering av hedersrelaterat våld i hela staden.

Förvaltningen är positiv till att planen utgår från samma målområden som den befintliga planen för våld i nära relationer – förebyggande arbete, stöd och skydd för vuxna och barn, samt kvalitetssäkring av insatser. Det är särskilt viktigt att planen lyfter personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer som särskilt sårbara grupper, och betonar behovet av att dessa ges likvärdigt stöd och skydd.

Förvaltningen välkomnar att planen bygger vidare på redan etablerade arbetssätt, såsom kompetensutveckling, och att den föreslår att öka kunskapen om utsattheten hos personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer i hela stadens social- och utbildningsförvaltningar.

Det är även positivt att planen föreslår att socialnämnderna får i uppdrag att säkerställa att rutiner finns för att ställa frågor om våldsutsatthet och våldsutövning i hederskontext, samt att den föreslår två nya utvecklingsområden: att ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och införa standardiserade risk- och skyddsbedömningar, exempelvis Socialstyrelsens bedömningsstöd Heva.

Vidare ser förvaltningen positivt på att planen kopplas till *Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, särskilt strategin ”Rätten till ett tryggt liv” som syftar till att förebygga våldsutsatthet genom normmedvetet arbete.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna planen fokuserar på att stärka och utveckla befintligt arbete som utförs inom verksamheternas grunduppdrag. Förvaltningen har sedan några år tillbaka, etablerat samarbete med dåvarande resursteam heder och regionalt stödcentrum heder för utbildning av förvaltnings personal i frågan om personer med funktionsnedsättning särskilda utsatthet i hederskontext. Inom förvaltningen finns redan arbetssätt, rutiner och utbildningsmaterial framtagna för arbete mot våld i nära relationer och stereotypa normer, vilket innebär att ekonomiska resurser endast behöver fokusera på att synkronisera och vidareutveckla det befintliga arbetet i bägge områden. Emellertid innebär fortsatta och utvidgade kompetensutvecklingsinsatser till baspersonal och enhetschefer kostnader för vikarier vid utbildning, i en stor personalintensiv förvaltning. Arbetet innebär en fortsatt kostnad för särskilt avsatt personal inom förvaltningen som säkerställer arbetet.

På stadensövergripande nivå bedöms att planen kan bidra till att stärka utvecklingen av och öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck samt komplettera *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027*. En förbättrad samordning och samverkan för kompetensutveckling och utveckling av insatser innebär en mer effektiv användning av stadens ekonomiska och personella resurser.

På ett samhällsekonomiskt plan är kostnaderna för hedersrelaterat våld och för våld i nära relationer stora. Att synkronisera arbetet med hedersrelaterat våld och våld i nära relationer för ökad likvärdighet kan innebära vinster för såväl individer som samhälle. Samtidigt kan det innebära större behov av resurser från samhället om olika aktörer i staden blir bättre på att upptäcka våldsutsatthet och våldsutövande, eftersom målgruppen som erbjuds eller söker stöd då kan öka.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på ärendet utifrån den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som drabbar många människor och grupper. Planens utgångspunkt är FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna som betonar alla människors rätt till liv, frihet och personlig säkerhet. Planen skall komplettera *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027* för att öka likvärdighet, förbygga brott och utsatthet samt främja invånarnas rätt till stöd, hjälp och skydd i kontexten av våld i synnerhet hedersrelaterat våld och förtryck.

Planen adresserar utsatthet för personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer i en hedersrelaterad kontext och föreslår aktiviteter som kan förbättra målgruppens möjligheter att få adekvat och likvärdigt stöd, vilket på sikt kan ha positiv inverkan på befolkningens hälsa och på de mest utsatta och sårbara individernas förutsättningar. Planens innehåll stämmer väl överens med inriktningen och strategierna i programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning, och betonar vikten av att arbeta normmedvetet för att upptäcka och förebygga diskriminering och våldsutsatthet som kan drabba personer med funktionsnedsättning.

Samverkan

Information lämnas i förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 18 juni 2025.

Bilagor

1. Förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027 (Remissversion)
2. Svar på frågor i remissutskicket
3. Tabell på aktiviteter i planen

Ärendet

Nämnden har fått förslag till *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027* på remiss från socialnämnden Centrum.

Nämndens svar ska vara socialnämnden Centrum tillhanda senast den 1 juli 2025.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen yttrar sig över remissen av förslag till *Göteborgs Stads plan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027* utifrån nämndens ansvar, uppdrag och målgruppsperspektiv. Förslaget har tagits fram av Socialnämnd Centrum på uppdrag av kommunstyrelsen och bygger vidare på tidigare planer samt resultat från granskningar och utvärderingar genomförda 2023 av stadsledningskontoret och stadsrevisionen.

Syftet med planen är att stärka och samordna Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, samt att öka likvärdigheten i bemötande och stöd till utsatta personer. Planen är nära kopplad till *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027* och har tagits fram i bred samverkan med flera förvaltningar och stadsledningskontoret.

Förvaltningen för funktionsstöd har bidragit till arbetet med att synliggöra särskild utsatthet hos personer med funktionsnedsättning i en hedersrelaterad kontext. Denna aspekt har beaktats i planförslaget, som lyfter fram behovet av individanpassade och tillgängliga stödinsatser, inklusive för hbtqi-personer som ofta riskerar ytterligare utsatthet.

Planens övergripande mål är att ingen ska utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Tre delmål har för detta mål formulerats:

1. Förebyggande arbete
2. Stöd och skydd till vuxna och barn
3. Arbetet är av god kvalitet

Till varje mål kopplas konkreta aktiviteter, ansvarsfördelning och tidsramar. Nämnden för funktionsstöd har ett tydligt ansvar i tre av fem aktiviteter, bland annat gällande kompetenshöjande insatser och stärkta rutiner för att upptäcka våld och erbjuda likvärdigt stöd till personer med funktionsnedsättning. Se tjänsteutlåtandets bilaga 3.

Planen föreslår att varje ansvarig nämnd årligen följer upp genomförandet och identifierar eventuella hinder. En övergripande utvärdering görs 2027 av Socialnämnd Centrum. Planen utgör ett komplement till befintlig styrning och ska bidra till att stadens arbete lever upp till nationell lagstiftning, konventioner och lokal styrning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen är positiv till att planen bygger på samma målområden som planen för arbete mot våld i nära relation för att utveckla stadens befintliga arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck med syfte att ingen skall utsättas för våld. Förvaltningen är positiv till att planen lyfter upp personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer som också särskilt sårbara grupper i hederskontext. Det är positivt att planen betonar vikten av att arbeta förebyggande för att säkerställa att de uppmärksammas och får en likvärdig tillgång till stöd och hjälp.

Vidare är förvaltningen positiv till att planen utgår från strategier som förvaltningen redan arbetar med, kompetensutvecklingsinsatser. Förvaltningen är positiv att planen föreslår som förebyggande åtgärd att öka personalens kompetens om personer med funktionsnedsättnings och hbtqi-personer särskilda utsatthet i hederskontext i de övriga socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna.

Det är också positivt att socialnämnderna och nämnden för funktionsstöd föreslås få i uppdrag av att säkerställa att det finns rutiner och metoder för att ställa frågor om våldsutsatthet och våldsutövning. Detta kan leda till att arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck inkluderas i befintligt arbetet med våld i nära relationer.

Förvaltningen är positiv att planen har identifierat och föreslår två aktiviteter utöver det som redan görs enligt lagar och föreskrifter. Det handlar om att ställa frågor för upptäckt av hedersrelaterat våld och att implementera standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning inriktade på hedersrelaterat våld och förtryck, exempelvis Socialstyrelsens bedömningsstöd Heva.

Personer med olika funktionsnedsättningar, fysiska, intellektuella eller psykiska, riskerar att utsättas för dubbel eller ännu större utsatthet i hederskontexten. Förvaltningen vill därför betona vikten av att uppmärksamma den särskilda och komplexa utsattheten för mer anpassat stöd och skydd för personer med funktionsnedsättningar i en hederskontext.

Det framgår att planen kompletterar förvaltningarnas systematiska kvalitetsarbete som säkerställer att verksamheten lever upp till internationella konventioner, svensk lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt lokal styrning, vilket förvaltningen anser vara positivt. Förvaltningen ser positivt att planen har koppling till programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar, där en strategi för Rätten till ett tryggt liv är att stadens verksamheter ska arbeta normmedvetet för att upptäcka och förebygga förtryck, diskriminering och alla former av våldsutsatthet som kan drabba personer med funktionsnedsättning.

I förslaget till plan har social- och utbildningsnämnderna tydliga samordningsansvar för att ge mer riktning och stöd i arbetet och bidra till utveckling och samverkan i verksamheterna.

Camilla Blomqvist

Anna Lifjorden

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Utföraravdelningen Nordost/Sydväst